

Fahamka Imaanshaha Dugsiga: Furaha guusha tacliinta

Carruurta inta badan aada dugsiga waxay u badan tahay inay ku fiicnaadaan dugsiga. Ardayda dhigata dugsiga maalin kasta waxay sagaal jeer uga dhow yihiin inay ka qalin jabiyaan dugsiga sare. Waxay kaloo lix jeer uga dhowdahay inay ku guulaystaan akhriska fasalka saddexaad. Sababtan awgeed, carruurta ayaa laga filayaa inay dugsiga tagaan intii suurtogal ah. Ohio gudaheeda, dugsiyadu waxay hayaan diiwaanka tirada saacadaha ay carruurtu dugsiga tagaan.

Carruurta sida joogtada ah u dhigta dugsiga:

- Waxay helaan darajoyin wanagsan. Si degdeg ah u bartan luqada Ingiriisiga.
- Waxay Dareemaan si wanaagsaan . Ku wanaagsan iskuulka
- Waxay Xiriir wanagsan la yeeshaan ardayda ay isku fasalka yihiin iyo macalimiinta.

Maxaad samaynaysaa marka ilmahaagu u baahan yahay inuu dugsiga ka baaqsado?

La xidhiidh dugsiga si aad uga warbixiso maqnaanshaha. Wuxuu wici kartaa xafiiska dugsiga si aad ula socodsiiso in ilmahaagu dugsiga ka maqnaanayo.

Tani waa muhiim. Sharciga gobolku wuxuu u baahan yahay dugsiyadu inay la xiriiraan qoysaska ardayda maqnaanshaha. Dugsiyada intooda badani waxay isticmaalaan wicitaano toos ah si ay ula xiriiraan waalidiinta haddii ardaygu aanu haysan maqnaansho cudurdaar leh. Dugsiyada badankoodu waxay leeyihii lambar taleefoon oo gaar ah si ay uga warbixiyaan maqnaanshaha.

Waxaan leenahay sharcigan si qoysaska iyo dugsigu u ogaadaan meesha carruurtu joogaan iyo inay bad qabaan.

Marka ilmahaagu ku soo laabto dugsiga sii dugsiga goraal isagoo sharxaya sababta

ilmahaagu u maqnaa. Maqnaanshaha cudurdaar la'nta ah, hubi inaad keento dukumeenti kasta ama agab uu dugsigu ku weydiyo. Qoraalka dhakhtarku waa tusaale guud. Mararka qaarkood dugsigu uma tiriyo maqnaanshaha cudurdaar. Tani waxay dhacdaa marka qoysasku aysan keenin warqad ama agab kale oo dugsigu u baahan yahay.

Waxaad codsan kartaa qoraal Weydii, "Fadlan ma heli karaa qoraal uu ilmahaygu siiyo dugsiga si uu uga cudur daaro maqnaanshahooda."

Ka hubi macalimiinta ilmahaaga. Eeg haddii ay jiraan shaqo ama agab ay tahay in ilmahaagu dib u eego. Gaar ahaan haddii ilmahaagu ka maqan yahay iskuulka maalmo badan.

"Maxay ilmahaygu samayn karaa si uu u dhamaystiro casharadii iyo hawlihi u seegay?"

Waa maxay imaanshaha wanaagsan?

Ardaydu waa inay dhigtaan dugsiga intii suurtogal ah. Ka daahitaanka dugsiga inta badan waxay si xun u saameyn kartaa waxbarashada ilmahaaga si la mid ah inta ka maqnaanshaha maalmaha badan ee dugsiga. Marka ardaydu dugsiga ka baaqdaan, waxay seegaan waxbarashada. Si degdeg ah ayay dib uga dhici karaan ardayda ay isku fasalka yihii. Dugsiyadu waxay daneeyaan guusha ardayda. Waxay qaadi doonaan tallaabooyin dheeraad ah si ay u taageeraan ardayda u baahan in laga caawiyo sidii ay dugsiga u tagi lahaayeen.

Waxaa jira laba nooc oo maqnaansho: cudurdaar iyo cudurdaar la'aan. Nooca maqnaanshiyaha way ku kala duwanaan karaan dugsi ilaa dugsi, markaa waa muhiim inaad ogaato sharciyada gaarka ah ee dugsigaaga. Tusaale ahaan, haddii aad u baahan tahay inaad ka soo qaybgasho ballan sharci ah ama aad ilmahaaga u kaxayso dhakhtarka, maqnaanshaha waxaa loo qaadan karaa cudurdaar. Si aad u hesho maqnaansho cudurdaar leh ilmahaaga, waxaa laga yaabaa inaad u baahato inaad tusiso warqad ka timid dhakhtarka, qareenka, ama qof xaqijin kara sababta maqnaanshahaaga. Sidan, dugsigu wuxuu fahmi doonaa in maqnaanshiyaha ay lagama maarmaan tahay, lagumana xisaabin doono diiwaanka imaanshaha ilmahaaga.

Maxaa dhacaya marka ardaydu ay ka maqnaadaan dugsi mudo badan?

Marka caruurtu ay ka baaqdaan dugsiyo marar badan, waxaa ay seegaan wakhti badan oo ay wax ku baranayeen oo si degdeg ah ayay dib ugu dhici karaan. Tani waa sababta dugsiyadu ula socdaan imaanshaha arday kasta

Wa maxay waxa dugsigu qaban karaa:

- La xidhiidh qoyskaaga si aad u ogaato maqnaanshaha oo aad hubiso in ilmahaagu nabad qabo.
- U dir warqad guriga. Warqadan waa in lagu soo diraa luqadda aad doorbidayso inaad isticmaasho. Marka aad ilmahaaga ku diiwangelise dugsiga, waa inay ku weydiyaan luqadda aad doorbidayso inaad isticmaasho. Haddii luqadda aad door bidayso isbedesho waxaad weydiisan kartaa dugsiga inuu cusbooneysiyo ama beddelo.
- Qof ha tago gurigaaga si uu u hubiyo in ilmahaagu nabad qabo.
- La xidhiidh qoyskaaga si aad u abuurto qorshe aad ku hubinayso in ilmahaagu si joogto ah u xaadiro dugsiga.
- Weydii wixii taageero ah oo qoyskaagu u baahan yahay.
- Bixi adeegyo kaa caawinaya ilmahaaga inuu dugsiga tago maalin kasta.

Maxay qoyskaygu samayn karaan:

Waxaad wici kartaa dugsiga si aad u aragto fursadaha jira. Waxaad la hadli kartaa sarkaalka imaanshaha, maamulaha, ama xubin kasta oo ka mid ah shaqaalaha dugsiga. Waxaad la wadaagi kartaa sababta ilmahaagu uga maqan yahay dugsiga. Badanaa, dugsigu wuxuu caawin karaa qoysaska adiga oo kale ah si ay u geeyaan ilmahaaga wakhtiga dugsiga maalin kasta.

Su'aalaha Aad Waydiin Karto

- Maxaan sameeyaa haddii ilmahaygu dugsiga ka baaqsado?
- Maxaan sameeyaa haddii ubadkaygu u baahan yahay inuu ka baaqdo dugsiga fasax dhaqameed ama diineed aawged? Maxaan samayn karaa haddaan waayo

hab aan ilmahayga ku keeno dugsiga?

- Maxaan samayn karaa haddii aanan ilmahayga ka soo qaadi karin dugsiga?
- Ilmahaygu wuu diidaa inuu dugsiga aado mana rabo inuu ii sheego sababta. Maxaan sameeyaa? Yaan caawimaad weydiisan karaa? Wuxaan ka helay boostada warqad ku saabsan imaanshaha ilmahayga. Ma jiraa qof aan kala hadli karo arrintan?

Talooyin ku Caawinta Ilmahaaga in uu Si Wacan u soo xaadiro

- **Isku day inaad fahanto sababta ilmahaagu aanu u doonaynin inuu aado dugsiga** Mararka qaarkood waxaa laga yaabaa in ilmahaagu uusan rabin inuu aado dugsiga. Marka ay tani dhacdo, xooga saar inaad fahamto sida ilmahaagu dareemayo iyo sababta aanay u doonayn inay dugsiga u aadaan. Hubi inaad wax ka qabato arimahooda ama welwelkooda.
- **Haddii ilmahaagu inta badan diido inuu aado dugsiga oo uusan kuu sheegi karin sababta, ballan la sameyso macalinka ama lataliyaha dugsiga.** Wuxa laga yaabaa inay kaa caawiyaan inaad ogaato sababta aanu ilmahaagu u doonayn inuu dugsiga aado.
- **Yaree wakhtiga uu ilmahaagu dugsiga uga maqnaanayo balamo caafimaad ama jirro.** Markaad awooddo, Dhigo ballamaha maalinta dugsiga ka baxsan ama xilliga nasashada. Kaliya ku hay ilmahaaga guriga marka ay dhab ahaantii jiran yihiin ama haddii ay qabaan jirro la kala qaado. Eeg kan tusaale Qoraal ah waxaad isticmaali kartaa inaad u sheegto maqnaanshaha dugsiga ilmahaaga.
- **Ka caawi ilmahaaga inuu caafimaad qabo si ay uga fogaaadaan inay jiradaan oo dugsiga ka maqnaadaan.** Mid ka mid ah dariiqyo ay ku ilaalin karaan caafimaadka waa inay hubiyaan in ilmahaagu cuno cunto isku dheellitiran oo ay ku jiraan miro iyo khudaar badan oo ay helaan fursado ay ku jimicsadaan maalin kasta iyaga oo isticmaalaya koox isboorti ama wakhtiga ciyarta dibadda.
- **Jadwal u samee dhacdooyinka qoyska agagaarka jadwalka dugsiga ilmahaaga** Qorshee safarada qoyska iyo dabaaldegyada inta lagu jiro fasaxyada dugsiga ama maalmaha fasaxa ah.

- **La hadal macalinka ilmahaaga ama dugsiga sida ugu dhakhsaha badan**
Waa muhiim in la ogeysiyo macalinka ama dugsiga marka ay jiraan xaalado degdeg ah oo qoys ama safaro lama filaan ah. Macallinka ayaa kaa caawin doona inaad go'aansato haddii ilmahaagu hore u shaqayn karo ama haddii ilmahaagu qaban karo shaqo uu dhamayn karo inta uu dugsiga ka maqan yahay
- **Horay u sii qorshee** Ku caawi ilmahaaga inuu u diyaar garoobo dugsiga adiga oo dooranaya dharka ama alaabta ay uga baahan doonaan dugsiga maalinta xigta habeen kasta. Soo saar wax kasta oo kale oo ay u baahan doonaan maalinta xigta halkas oo adiga ama ilmahaagu aad si fudud uga heli kartaan.
- **Hubi in ilmahaagu helo hurdo ku filan.** Hubi in ilmahaagu helo hurdo ku filan, qiyastii 8 ilaa 12 saacadood. Hurdo ku filan oo ay helaan waxay ka caawisaa carruurtu inay wakhtiga loogu tala gale ku kacaan oo ay dareemaan nasasho iyo diyaargarow maalinta xigta. Cunugaagu waa inuu is dejyo ka hor wakhtiga jiifka isagoo samaynaya wax aamusan, sida wax akhrinta halkii uu ka daawan lahaa telefiishanka ama isticmaali lahaa taleefanka gacanta!
- **Weydiiso turjumaan.** Markaad la shaqaynayso dugsiga, u sheeg dugsiga haddii aad rabto inaad hesho turjubaan ama la hadasho qof fahmaya luqadaada iyo dhaqankaaga. Waxaa kale oo aad codsan kartaa in qoraallo ama macluumaad laga soo diro dugsiga oo lagu turjumay luqadda aad doorbidayso.

Baro wax badan oo ku saabsan ka caawinta ubadkaaga inuu si fiican u xaadiro [Bogga Xaadirinta Colorin Colorado's School](#).

Tusaalaha Xusuus-qorka loogu dirayo Dugsiga

Halkan waxaa ah tusaale warqad ama fariin ah inaad u dirto dugsiga marka ilmahaagu ka maqnaado dugsiga. Wuxaad tani u isticmaali kartaa inaad warqad gacanta ku qorto ama u isticmaasho inaad farriin qoraal ah ama iimaylka ugu dirto macallimiinta ama dugsiga ilmahaaga. Waxa kaliya ee aad u baahan tahay inaad ku darto waa macluumaadkaaga.

Gacaliye {Kuqor magaca xubinta shaqaalaha dugsiga},

Fadlan ka raali noqo ilmahayga {Kuqor magaca ilmahaaga} ee ka maqnaanshaha dugsiga {Kuqor taariikhda ilmahaagu ka baaqsaday dugsiga} sababtoo ah {Kuqor sababta uu ilmahaagu dugsiga uga baaqday}. Wuxuu qaybta imaanshaha ee Qalabka Qoyska ee NCELA marka aad doorato cutubka 2. Waxaa lagu heli karaa afar luqadood (Ingiriis, Carabi, Shiinayse, iyo Isbaanish). <https://ncela.ed.gov/educator-support/toolkits/family-toolkit>

Mahadsanid,

{halkan ku saxiix magacaga}

ilaha dheeradka ah

- Wuxuu qaybta imaanshaha ee Qalabka Qoyska ee NCELA marka aad doorato cutubka 2. Waxaa lagu heli karaa afar luqadood (Ingiriis, Carabi, Shiinayse, iyo Isbaanish). <https://ncela.ed.gov/educator-support/toolkits/family-toolkit>
- Bogga Guusha Furaha ee Imaanshaha Dugsiga Colorin Colorado wuxuu bixiyaa talooyin ku saabsan imaanshaha. <https://www.colorincolorado.org/article/school-attendance-key-success>
- Shaqooyinka imaanshaha waxay bixiyaan qoraallo ku saabsan imaanshaha heerar fasal oo kala duwan kuwaas oo lagu heli karo luqado badan. <https://www.attendanceworks.org/resources/handouts-for-families>
- Hawlaha Xaadirkha ah waxay kaloo siiyaan talooyin qoysaska marka ay go'aaminayaan haddii ilmahaagu xanuunsanyahay oo uu u baahan yahay inuu guriga joogo. <https://www.attendanceworks.org/resources/handouts-for-families>
- Helitaanka talooyinka imaanshaha ee qoysaska bogga internetka ee dugsiyada dadweynaha ee Albuquerque. <https://www.aps.edu/news/archives/news-from-2021-2022/attendance-tips-for-families>

Ilahaan waxay ujeedadoodu tahay inay xoojiyaan tacliinta, fayoobida ardayda, iyo kuleejka iyo natijjooyinka shaqada ee bartayaasha luqadaha badan ee Ohio. Ilahaa waxaa lagu abuuray dadaal iskaashi oo u dhexeeeya Waaxda Waxbarashada iyo workforce ee Ohio (Ohio Department of Education and Workforce) iyo Shaqaalaysiinta ee Jaamacadda Gobolka Ohio (The Ohio State University's Center on Education and Training for Employment) oo ay weheliso koox u go'ay u doodayaasha qoyska, hoggaamiyeyaasha bulshada, shaqaalaha degmada iskuulka, iyo macallimiinta.